

**PREZES
URZĘDU OCHRONY
DANYCH OSOBOWYCH**
Miroslaw Wróblewski

Warszawa, 24 listopada 2025 r.

DKN.5101.131.2025

**Pan
Waldemar Żurek
Prokurator Generalny**

Szanowny Panie Prokuratorze Generalny,

uprzejmie zwracam się z uprzejmą prośbą o rozważenie podjęcia na nowo postępowania przygotowawczego w formie śledztwa, którego wszczęcia odmówiono na mocy postanowienia z dnia czerwca 2025 r. w sprawie prowadzonej przez Komisariat Policji o sygnaturze , o czyny z art. 190a § 2 k.k.¹, art. 202 § 3 k.k. i art. 107 ust. 1 u.o.d.o.², zatwierdzonego przez Prokuratora Prokuratury Rejonowej w dniu czerwca 2025 r. (sygn.) – na podstawie art. 327 § 1 k.p.k.³.

Uzasadnienie

I. Stan faktyczny

Prezes Urzędu Ochrony Danych Osobowych (dalej: „Prezes UODO”) powziął informację o wpisie na portalu

¹ Ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r. Kodeks karny (Dz. U. z 2025 r. poz. 383 ze zm.), dalej „k.k.”.

² Ustawa z dnia 10 maja 2018 r. o ochronie danych osobowych (Dz. U. z 2019 r. poz. 1781), dalej „u.o.d.o.”.

³ Ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r. Kodeks postępowania karnego (Dz. U. z 2025 r. poz. 46 ze zm.), dalej „k.p.k.”.

, w którym opisano zdarzenie, polegające na tym, że uczniowie Szkoły Podstawowej wygenerowali nagie zdjęcia koleżanki w aplikacji „ ” oraz zachęcali inne osoby do zamawiania ww. zdjęcia poprzez szkolne konto „ ” na platformie .

Działania polegające na wygenerowaniu wizerunku małoletniego w takim kontekście, w jakim uczynili to sprawcy czynu, jest w ocenie Prezesa UODO szkodliwe społecznie w stopniu znacznym i zasługuje na reakcję ze strony właściwych organów ścigania. Jest to działanie nie tylko naruszające prywatność pokrzywdzonej osoby małoletniej, ale przede wszystkim rodzące ryzyko naruszenia elementarnych interesów życiowych ww. osoby. Niepokojące są także informacje o próbach udostępniania ww. zdjęcia osoby małoletniej innym osobom – najpewniej innym uczniom tej samej placówki.

Postanowieniem z dnia czerwca 2025 r. (zatwierdzonym w dniu czerwca 2025 r.) organy ścigania odmówiły wszczęcia śledztwa w tej sprawie wobec stwierdzenia, że czyn nie zawiera znamion czynu zabronionego określonego w art. 190a § 2 k.k., 202 § 3 k.k. oraz 107 ust. 1 u.o.d.o. W treści uzasadnienia organy wskazały, że z treści zawiadomienia opiekuna prawnego małoletniej pokrzywdzonej nie wynika, że poniosła ona jakąkolwiek szkodę majątkową lub osobistą. Jednocześnie, w stosunku do czynu określonego w art. 190a § 2 k.k. organy ścigania stwierdziły brak wystarczającego przypuszczenia, że mogło zaistnieć przestępstwo. W stosunku do czynu określonego w art. 202 § 3 k.k. organy ścigania uznały natomiast, że wygenerowana fotografia nie zawiera treści pornograficznych, bowiem nie są na niej przedstawione narządy płciowe dziecka, jak też nie zostało na niej przedstawione dziecko uczestniczące w rzeczywistej lub udawanej czynności seksualnej. Wobec czynu z art. 107 ust. 1 u.o.d.o. organy ścigania uznały, że zdjęcie małoletniej nie zostało pozyskane z chronionego zbioru danych osobowych, a z materiałów ogólnodostępnych w sieci internetowej, zaś przerobienie zdjęcia nie stanowi przetwarzania danych osobowych w kontekście niedopuszczalnego przetwarzania w rozumieniu art. 107 ust 1 u.o.d.o.

W ocenie Prezesa UODO, wszczęcie postępowania karnego w przedmiotowej sprawie jest niezbędne, nie tylko z uwagi na charakter czynu, ale również wiek poszkodowanej osoby oraz stopień szkodliwości zachowania sprawców.

Prowadzenie postępowania w sprawie powinno wskazać i uświadomić społecznie, że takie zachowania nie są akceptowalne i nie pozostają bezkarne.

Zauważenia w tym miejscu wymaga, że pomimo wystąpienia zasadności prowadzenia przedmiotowego postępowania, organy ścigania postanowiły ją zakończyć ze względów proceduralnych. Organy ścigania nie pochyliły się merytorycznie nad zagadnieniami pojawiającymi się w niniejszej sprawie, bowiem gdyby w rzeczywistości doszło do merytorycznego rozpoznania, to podjęto by odmienną decyzję procesową.

W ocenie organu nadzorczego nie sposób zgodzić się z argumentacją przedstawioną przez organy ścigania, bowiem nie sposób jest jakkolwiek uznać, że wyłącznie pozyskanie zdjęcia pokrzywdzonej z chronionego zbioru danych osobowych prowadzi do wyczerpania znamion czynu zabronionego. Dla wyczerpania znamion tego

czynu nie ma znaczenia, że pozyskane zdjęcie małoletniej pochodzi z materiałów ogólnodostępnych, zaś istotne jest, wyłącznie to, że są to informacje o osobie zidentyfikowanej lub możliwej do zidentyfikowania. Następnie błędnie również uznano, że przerobienie zdjęcia małoletniej osoby nie stanowi przetwarzania danych osobowych w kontekście niedopuszczalnego przetwarzania, bowiem przerobienie wizerunku osoby małoletniej stanowi operację przetwarzania danych osobowych, zaś wizerunek do tych danych niewątpliwie należy, zaś sprawcy nie byli uprawnieni do wykorzystania wizerunku małoletniej w żaden sposób, tym bardziej do zmodyfikowania go i dalszego udostępniania, powodując jednocześnie naruszenie dóbr osobistych małoletniej w postaci jej godności i prawa do prywatności. Finalnie, nie sposób uznać, że do uznania podejrzenia za uzasadnione muszą istnieć dowody wskazujące na popełnienie przestępstwa, czyli uprawdopodobniające jego popełnienie oraz że małoletnia nie poniosła jakiegokolwiek szkody, co skutkowało brakiem realizacji celów postępowania przygotowawczego w postaci wyjaśnienia okoliczności sprawy, w tym ustalenia rozmiarów szkody oraz odmową wszczęcia postępowania. Celem postępowania przygotowawczego jest zebranie, zabezpieczenie i w niezbędnym zakresie utrwalenie dowodów dla sądu, nie dopiero przedstawienie dowodów popełnienia przestępstwa będzie skutkowało wszczęciem postępowania przygotowawczego.

Jednocześnie w pkt. II poniżej, szczegółowo omówiono powołaną w tym miejscu argumentację.

II. Przesłanki podjęcia postępowania na nowo

Zgodnie z art. 327 § 1 k.p.k., umorzone postępowanie przygotowawcze może być w każdym czasie podjęte na nowo na mocy postanowienia prokuratora, jeżeli nie będzie się toczyło przeciw osobie, która w poprzednim postępowaniu występowała w charakterze podejrzanego. Przepis ten stosuje się odpowiednio w sprawie, w której odmówiono wszczęcia śledztwa lub dochodzenia.

W ocenie Prezesa UODO, prowadzący postępowanie oraz Prokurator Prokuratury Rejonowej w zatwierdzający postanowienie o umorzeniu dochodzenia nie rozpatrzyli w sposób wszechstronny całości materiału dowodowego, a to skutkuje naruszeniem zasady wyrażonej w art. 297 § 1 pkt 4 k.p.k. w postaci wyjaśnienia okoliczności sprawy, w tym ustalenia osób pokrzywdzonych i rozmiarów szkody. Tym samym organy ścigania nie osiągnęły celu postępowania przygotowawczego – co też słusznie zostało podniesione przez organ nadzorczy w zażaleniu, a co powinno skutkować ponownym i wszechstronnym ocenieniem całości okoliczności faktycznych i prawnych – bowiem taka właśnie ocena skutkowałaby wszczęciem i prowadzeniem postępowania przygotowawczego. W tym miejscu należy odnieść się do argumentacji powołanej w postanowieniu o odmowie wszczęcia śledztwa i podjąć z nią polemikę.

W ocenie Prezesa UODO, organy ścigania powinny ponownie dokonać analizy stanu faktycznego i zebranego materiału dowodowego i podjąć odmienną decyzję procesową – o wszczęciu postępowania. Jak wskazuje B. Skowron: „*Podjęcie*

postępowania, w którym odmówiono jego wszczęcia, może nastąpić w celu przeprowadzenia lub uzupełnienia postępowania sprawdzającego (art. 307 k.p.k.), a zatem wyjaśnienia istnienia uzasadnionego podejrzenia popełnienia przestępstwa, albo też od razu w celu wszczęcia śledztwa lub dochodzenia. W pierwszym z wymienionych przypadków organ procesowy powinien wydać jedynie postanowienie o podjęciu tego postępowania.” (B. Skowron [w:] Kodeks postępowania karnego. Komentarz, wyd. III, red. K. Dudka, Warszawa 2023, art. 327.).

Prezes UODO ponownie w tym miejscu wskazuje, że argumentacja organu nie została przeanalizowana na żadnym etapie postępowania, co więcej, organy ścigania odstąpiły od rozpoznania merytorycznego tej sprawy decydując o jej zakończeniu jedynie na podstawie przesłanek proceduralnych – co stanowi w ocenie PUODO rażąco błędną decyzję.

Odnosząc się w pierwszej kolejności do zarzutu naruszenia prawa materialnego w postaci błędnej wykładni art. 107 ust. 1 ustawy z dnia 10 maja 2018 r. o ochronie danych osobowych, należy wskazać, że w treści uzasadnienia postanowienia o odmowie wszczęcia postępowania wskazano, że zdjęcie wizerunku małoletniej nie zostało pozyskane z chronionego zbioru danych osobowych, a z materiałów ogólnodostępnych w sieci internetowej – co nie wyczerpuje znamion czynu zabronionego. Z tak przyjętą argumentacją nie można się zgodzić, bowiem stoi w rażącej sprzeczności z wykładnią tego przepisu przyjętą w doktrynie. Jak wskazuje wprost J. Łuczak-Tarka: „*Przedmiotem czynności wykonawczej analizowanego przestępstwa są dane osobowe, czyli wszelkie informacje o zidentyfikowanej lub możliwej do zidentyfikowania osobie fizycznej*” (J. Łuczak-Tarka [w:] Ustawa o ochronie danych osobowych. Komentarz, red. D. Lubasz, Warszawa 2019, art. 107). Nie ma zatem znaczenia, że pozyskane zdjęcie małoletniej pochodzi z materiałów ogólnodostępnych, bowiem dyspozycja przepisu nie wskazuje źródła pochodzenia danych – znaczenie ma w tym zakresie wyłącznie to, że są to informacje o osobie zidentyfikowanej lub możliwej do zidentyfikowania. Jednocześnie organ ścigania jedynie wskazuje na fakt, iż wizerunek jest daną nie pochodzącą z chronionego zbioru danych osobowych – bez wskazania jakiegokolwiek podstawy takiego twierdzenia. Zatem powyższe twierdzenia powinny zostać uznane za nietrafne, zaś postępowanie przygotowawcze wszczęte i prowadzone w tym zakresie.

Następnie, odnosząc się do zarzutu, iż przerobienie zdjęcia (w ocenie organu ścigania) nie stanowi niedopuszczalnego przetwarzania danych osobowych w rozumieniu art. 107 ust. 1 ustawy z dnia 10 maja 2018 r. o ochronie danych osobowych wskazać należy, że takie twierdzenie również nie znajduje poparcia w obowiązującym stanie prawnym.

Stosownie do art. 4 pkt 1 rozporządzenia 2016/679⁴ dane osobowe oznaczają wszelkie informacje o zidentyfikowanej lub możliwej do zidentyfikowania osobie fizycznej

⁴ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (ogólne rozporządzenie o ochronie danych) (Dz. Urz. UE L 119 z 4.05.2016, str. 1, Dz. Urz. UE L 127 z 23.05.2018, str. 2 oraz Dz. Urz. UE L 74 z 4.03.2021, str. 35), zwane dalej: „rozporządzeniem 2016/679”.

(„osobie, której dane dotyczą”); możliwa do zidentyfikowania osoba fizyczna to osoba, którą można bezpośrednio lub pośrednio zidentyfikować, w szczególności na podstawie identyfikatora takiego jak imię i nazwisko, numer identyfikacyjny, dane o lokalizacji, identyfikator internetowy lub jeden bądź kilka szczególnych czynników określających fizyczną, fizjologiczną, genetyczną, psychiczną, ekonomiczną, kulturową lub społeczną tożsamość osoby fizycznej.

Pojęcie przetwarzania natomiast określono w art. 4 pkt 2 rozporządzenia 2016/679 i oznacza ono operację lub zestaw operacji wykonywanych na danych osobowych lub zestawach danych osobowych w sposób zautomatyzowany lub niezautomatyzowany, taką jak zbieranie, utrwalanie, organizowanie, porządkowanie, przechowywanie, adaptowanie lub modyfikowanie, pobieranie, przeglądanie, wykorzystywanie, ujawnianie poprzez przesłanie, rozpowszechnianie lub innego rodzaju udostępnianie, dopasowywanie lub łączenie, ograniczanie, usuwanie lub niszczenie.

Jak wskazuje A. Frydrych-Romańska: *„uprawniony będzie wniosek, że ustawa o ochronie danych osobowych wprowadza odpowiedzialność karną za bezprawne przetwarzanie danych osobowych zwykłych”* (A. Frydrych-Romańska, *Odpowiedzialność karna w świetle ustawy o ochronie danych osobowych, LEX/el. 2023*). Co więcej: *„opisywany rodzaj czynu zabronionego może zostać popełniony wyłącznie poprzez działanie polegające na przetwarzaniu danych osobowych, o którym mowa w art. 4 pkt 2 RODO, a więc przez dokonanie operacji lub zestawu operacji wykonywanych na danych osobowych lub zestawach danych osobowych w sposób zautomatyzowany lub niezautomatyzowany, takich jak: zbieranie, utrwalanie, organizowanie, porządkowanie, przechowywanie, adaptowanie lub modyfikowanie, pobieranie, przeglądanie, wykorzystywanie, ujawnianie poprzez przesłanie, rozpowszechnianie lub innego rodzaju udostępnianie, dopasowywanie lub łączenie, ograniczanie, usuwanie lub niszczenie. Bezprawne przetwarzanie danych osobowych ma charakter formalny, co oznacza, że do jego popełnienia nie jest wymagane wystąpienie jakiegokolwiek skutku działania sprawcy”* (A. Frydrych-Romańska, *Odpowiedzialność karna w świetle ustawy o ochronie danych osobowych, LEX/el. 2023*).

W ocenie Prezesa UODO, przerobienie wizerunku osoby małoletniej jest zatem przetwarzaniem danych osobowych – bowiem dochodzi do operacji na danych osobowych, zaś sam wizerunek do tych danych niewątpliwie należy. Jednocześnie działanie sprawców należy określić jako bezprawne i niedopuszczalne – sprawcy nie byli uprawnieni do wykorzystania wizerunku małoletniej w żaden sposób, tym bardziej do zmodyfikowania go i dalszego udostępniania, powodując jednocześnie naruszenie dóbr osobistych małoletniej w postaci jej godności i prawa do prywatności.

Następnie, jak zauważono w treści postanowienia, cyt.: *„zgodnie z dyspozycją art. 303 k.p.k. „jeżeli zachodzi uzasadnione podejrzenie popełnienia przestępstwa, wydaje się z urzędu lub na skutek zawiadomienia o przestępstwie postanowienie o wszczęciu śledztwa”, zaś „Uzasadnione podejrzenie” zachodzi wtedy, gdy informacja o zdarzeniu w subiektywnym przekonaniu organu ścigania, wskazuje na możliwość popełnienia czynu wyczerpującego znamiona przestępstwa. Nie jest dopuszczalne wszczęcie postępowania*

przygotowawczego, gdy brak jest takiego uzasadnienia. (...) Ustawa określa to jako podejrzenie i to uzasadnione, muszą istnieć dowody wskazujące na popełnienie przestępstwa, czyli **uprawdopodobniająca jego popełnienie.**” (podkr. wł.). Z tak ujętą argumentacją nie sposób jest się zgodzić.

Jak wskazuje się w literaturze, uprawdopodobnienie należy w szczególności odróżnić od udowodnienia czy przekonania, a prawdopodobieństwo wymagane przepisem art. 303 k.p.k. „**nie musi być duże, wystarczy tu niewielki jego stopień**” (D. Kurowski [w:] Kodeks postępowania karnego, t. 1, Komentarz aktualizowany, red. D. Świecki, LEX 2023, art. 303), by zaktualizował się obowiązek wszczęcia i przeprowadzenia postępowania.

W treści uzasadnienia do postanowienia o odmowie wszczęcia śledztwa wydanego w sprawie, aż 3 odrębne źródła przekazały informację o zdarzeniu – rodzic pokrzywdzonej, który złożył zawiadomienie, Wicedyrektor Szkoły Podstawowej , który zawiadomił o naruszeniu dóbr osobistych uczennicy ww. szkoły małoletniej uczennicy i poprosił o zbadanie sprawy, a także Prezes UODO, który złożył zawiadomienie. Co więcej, zdarzenie zostało opisane w mediach społecznościowych na platformie Finalnie, w treści uzasadnienia wskazano również na opis zdjęcia, cyt.: „**sprawcy udostępnił w sieci Internet w serwisie na profilu Szkoła Podstawowa przerobione zdjęcie z wizerunkiem twarzy jego córki, z nagą do pasa nieznaną kobietą – z widocznymi nagimi piersiami, z opisem o treści „kto chce nagie zdjęcia”**”. Powyższe jednoznacznie wskazuje, że do zdarzenia doszło i że zdjęcie zostało wygenerowane w celu dalszego jego rozpowszechniania.

Prezes UODO pragnie podkreślić, że to celem postępowania przygotowawczego jest zebranie, zabezpieczenie i w niezbędnym zakresie utrwalenie dowodów dla sądu (zgodnie z dyspozycją art. 297 § 2 pkt. 5 k.p.k.). Nie jest tak, że dopiero przedstawienie dowodów popełnienia przestępstwa będzie skutkować wszczęciem postępowania przygotowawczego – powyższe stoi bowiem w sprzeczności z celami postępowania przygotowawczego.

Wyjątkowego podkreślenia wymaga, że w niniejszej sprawie organy ścigania odmówiły ochrony prawnej pokrzywdzonej przestępstwem, która dodatkowo jest osobą małoletnią i powinna być objęta szczególną ochroną.

Przypomnieć w tym miejscu należy, że osoba, której wizerunek został zmodyfikowany przy użyciu aplikacji „ ” jest osobą małoletnią poniżej roku życia, a co więcej istnieje wysokie prawdopodobieństwo możliwości jej identyfikacji – prawdopodobnie pozostaje także uczniem tej samej szkoły, do której uczęszczają sprawcy czynu. Jej wizerunek należy do sfery jej prywatności. Jak wskazano w orzecznictwie: »*„Prywatność osoby fizycznej” jest pewną sytuacją prawną konkretnego człowieka. Jest to pewna korzystna sytuacja prawna podlegająca ochronie chociażby przez to, że informacje mieszczące się w zakresie pojęcia prywatności nie mogą być co do zasady udostępniane (poza wyjątkami ustawowo określonymi) (...)*« (wyrok WSA w Krakowie z 13 maja 2019 r., II SA/Kr 97/19, LEX nr 2684058).

Powyższa argumentacja jednoznacznie wskazuje, że doszło do wyrządzenia przez sprawców czynu szkody osobistej na małoletniej. Jak wskazuje natomiast dyspozycja art. 297 § 1 pkt 4 k.p.k., celem postępowania przygotowawczego jest wyjaśnienie okoliczności sprawy, w tym m.in. ustalenie rozmiarów szkody. Organy ścigania jednak pomimo jednoznacznych informacji wskazujących na możliwość wyrządzenia szkody czynem zabronionym odstąpiły od wszczęcia i prowadzenia postępowania przygotowawczego, jednocześnie całkowicie pomijając kwestię ustalenia możliwości wyrządzenia szkody osobistej i jej rozmiarów, czym naruszyły przepisy proceduralne.

Mając na uwadze powyższe, postanowienie w tym zakresie winno zostać uchylone, zaś postępowanie karne wszczęte i prowadzone.

III. Zjawisko AI CSAM

CSAM to akronim, który powstał z pierwszych liter wyrazów składających się na angielski termin „child sexual abuse material” oznaczający materiały przedstawiające wykorzystywanie seksualne dzieci. To wszelkie materiały wizualne, w tym między innymi zdjęcia, filmy i obrazy generowane komputerowo, przedstawiające czynności seksualne z udziałem osób małoletnich. CSAM to nie to samo, co nagość dzieci. Istnieją też inne rodzaje obrazów przedstawiających dzieci (pośrednio lub bezpośrednio), które mają charakter obsceniczny lub stanowią formę wykorzystywania. Należą do nich przedstawienia wykorzystywania seksualnego dzieci w postaci kreskówki lub w sposób humorystyczny. Również te obrazy mogą naruszać globalne przepisy prawa.

Podkreślenia wymaga, że materiały, które obejmują niniejsze postępowanie, wytworzono za pomocą i przy użyciu sztucznej inteligencji, co w szczególności powinno zwracać uwagę na poziom szkodliwości tego czynu. O powyższym świadczy, fakt, iż kraje takie jak Stany Zjednoczone Ameryki, czy też Wielka Brytania dokonały już wdrożenia stosownych regulacji prawnych penalizujących opisywane zjawisko. Co więcej, sądy w tychże krajach wydają już wyroki skazujące w takich sprawach.

W pierwszej kolejności wskazuję, że gubernator Kalifornii Gavin Newsom podpisał AB 1831 – akt prawny, który kryminalizuje tworzenie, dystrybucję i posiadanie materiałów dotyczących wykorzystywania seksualnego dzieci generowanych przez sztuczną inteligencję (CSAM). Prawo to odnosi się do szybko przyspieszających zagrożeń stwarzanych przez technologie sztucznej inteligencji (AI) tworzące niepokojące i szkodliwe treści przypominające rzeczywiste dzieci. AB 1831 jest jednym z rozwiązań chroniących Kalifornijczyków przed szybko rozwijającą się technologią AI i przyspieszyło odpowiedzialne wykorzystanie sztucznej inteligencji⁵.

Niektóre stany nadal są w trakcie aktualizacji swoich przepisów. Mimo tego, jednak prawo federalne jest dość jasne, i wprost wskazuje, że obrazy CSAM generowane przez sztuczną inteligencję podlegają legalnej definicji pornografii dziecięcej. Dlatego przestępstwem federalnym jest posiadanie, postrzeganie, tworzenie lub

⁵ <https://www.vcdistrictattorney.com/wp-content/uploads/2024/10/Legislation-Outlawing-AI-Generated-Child-Sexual-Abuse-Images-Signed-into-Law.pdf>

rozpowszechnianie takich materiałów. Zgodnie z prawem federalnym, termin "pornografia dziecięca" jest także zdefiniowany w 18 stanach USA⁶.

Wskazać również należy na przykłady z orzecznictwa wydawanego w Wielkiej Brytanii. W przełomowym orzeczeniu w Chelmsford Crown Court, z , został skazany na pięć lat więzienia w związku ze stworzeniem i dystrybucją seksualnie wyraźnych obrazów kobiet, które znał. Sprawa jest kluczowa w walce Wielkiej Brytanii z wykorzystywaniem seksualnym opartym na obrazie, zwłaszcza że przepisy nadal ewoluują. Finalnie został skazany za zarzutów molestowania bez przemocy i zarzutów udostępniania intymnych obrazów w celu zaspokojenia seksualnego⁷.

Ta sprawa służy jako wyraźny sygnał, że sądy traktują te przestępstwa bardzo poważnie. Tyler używał narzędzi sztucznej inteligencji do manipulowania obrazami kobiet – niektórych w wieku lat – pochodzących z mediów społecznościowych. Sąd ustalił, że sprawca zamieścił te zmienione obrazy na forach znanych z gloryfikowania przemocy seksualnej, dzielenia się nazwiskami ofiar, uchwytami mediów społecznościowych i numerami telefonów w pozorowanej próbie maksymalizacji upokorzenia i niepokoju⁸.

Podkreślenia wymaga także, że od kwietnia 2024 r. tworzenie seksualnie jawnych obrazów deepfake jest oficjalnie przestępstwem zgodnie z brytyjskim prawem. Ten znaczący rozwój prawny odzwierciedla uznanie przez rząd szkód spowodowanych nadużyciami wizerunkowymi opartymi na sztucznej inteligencji i potrzebą ochrony osób przed eksploatacją technologiczną. Sprawcy czynów zabronionych mogą być ścigani, nawet jeśli zmanipulowane obrazy zostały utworzone przy użyciu publicznie dostępnych treści w mediach społecznościowych i niezależnie od tego, czy doszło do kontaktu fizycznego⁹.

Przypomnieć także należy, że psychologiczne żniwo dla ofiar takich czynów jest druzgocące, a kilka w tym przypadku zgłaszało trwałą traumę emocjonalną i konsekwencje społeczne. Sztuczna inteligencja lub komputerowy CSAM stwarza wiele zagrożeń dla dzieci, w tym, m.in. sprawcy mogą generować, zmieniać lub tworzyć kolaże obrazów dzieci, które są nie do odróżnienia od przedstawień prawdziwych dzieci, mogą wykorzystywać części obrazów prawdziwych dzieci do tworzenia złożonego obrazu, który jest nieidentyfikowalny jako konkretne dziecko, a w sposób, który uniemożliwia nawet ekspertowi stwierdzenie, że wykorzystano części obrazów prawdziwych dzieci, mogą przerabiać zdjęcia prawdziwych dzieci, które są wykorzystywane, sprawiając, że obraz wygląda na wygenerowany komputerowo. Co więcej, wyraźne seksualnie przedstawienia z udziałem dzieci – nawet jeśli podczas ich powstania nie dochodzi do przemocy fizycznej – ma znaczący psychologiczny i długoterminowy wpływ na przedstawione dzieci,

⁶www.egattorneys.com/ai-generated-child-pornography

⁷ <https://www.mortons-solicitors.co.uk/recent-case-shows-how-creating-ai-deepfake-porn-is-being-taken-seriously-as-a-criminal-offence/>

⁸ <https://www.mortons-solicitors.co.uk/recent-case-shows-how-creating-ai-deepfake-porn-is-being-taken-seriously-as-a-criminal-offence/>

⁹ <https://www.mortons-solicitors.co.uk/recent-case-shows-how-creating-ai-deepfake-porn-is-being-taken-seriously-as-a-criminal-offence/>

sztucznie wygenerowany lub komputerowo CSAM ponownie wiktyimizuje rzeczywiste dzieci, ponieważ ich obrazy są zbierane z Internetu i badane za pomocą narzędzi sztucznej inteligencji do tworzenia nowych obrazów¹⁰.

Warto również zwrócić uwagę na publikację dra K. Ciesiołkowicza pt.: „Środowisko cyfrowe – w pułapce przemocy instytucjonalnej” zawartej w „Internet dzieci Raport z monitoringu obecności dzieci i młodzieży w Internecie. Marzec 2025”¹¹, w której przedstawiono liczbowo skalę zjawiska CSAM. W ww. publikacji powołano się m.in. na raport NASK Nastolatki 3.0¹², w którym wskazano, że prawie połowa młodych ludzi spotkała się w Internecie z sytuacjami wyzywania i atakowania osób znajomych. Na poniżanie i ośmieszanie wskazuje 1/3 badanych. Prawie 33% przyznaje, że otrzymało czyjeś nagie lub półnagie zdjęcie. Co więcej, w raporcie za 2023 rok We Protect (za Internet Watch Foundation) podaje, że od 2020 r. o 87% wzrosła liczba materiałów CSAM (do 32 mln w 2023 r.) i aż o 360% tego typu nagrań, których autorami były dzieci w wieku 7–10 lat (często pod wpływem manipulacji, zastraszania, szantażu)¹³. Rok 2022 był w tym aspekcie przełomowy – 64% wszystkich materiałów CSAM wytworzone zostało przez same dzieci w wieku 7–10 lat. W przypadku dziewczynek było to aż 94%, w przypadku chłopców – 41 proc¹⁴. Analizująca dane IWF zwraca uwagę na fakt, że 55% grupy wiekowej 11–13 lat (najczęściej występującej w CSAM) to dziewczynki. W przedziale 7–10 lat od 2022 r. nastąpił przyrost takich materiałów CSAM o 65%, ale kiedy porównamy wyniki z rokiem 2019, to odnotujemy wzrost aż o 1816%¹⁵.

Tu należy również odnieść się do regulacji Unii Europejskiej dotyczących CSAM. Obecnie regulacje prawa europejskiego obejmują wniosek Komisji Europejskiej dotyczący rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady ustanawiającego przepisy mające na celu zapobieganie niegodziwemu traktowaniu dzieci w celach seksualnych i jego zwalczanie (projekt Rozporządzenia CSAM) oraz wniosek dotyczący dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie zwalczania niegodziwego traktowania w celach seksualnych i wykorzystywania seksualnego dzieci oraz materiałów przedstawiających niegodziwe traktowanie dzieci w celach seksualnych. Nowe przepisy miałyby zapewnić, by wszystkie formy wykorzystywania dzieci – w tym te ułatwione przez rozwój technologiczny – były uznawane za przestępstwa. Celem zmian jest też zwiększenie skuteczności postępowań przygotowawczych i ścigania przestępstw związanych z wykorzystywaniem seksualnym dzieci. Powyższe jednoznacznie wskazuje,

¹⁰ <https://enoughabuse.org/get-vocal/laws-by-state/state-laws-criminalizing-ai-generated-or-computer-edited-child-sexual-abuse-material-csam/>

¹¹ <https://cyfroweobywatelstwo.pl/wp-content/uploads/2025/03/RAPORT-INTERNET-DZIECI-2025.pdf?>

¹² R. Lange (red.), A. Wrońska, A. Ładna, K. Kamiński, M. Błażej, A. Jankiewicz, K. Rosłaniec, Nastolatki 3.0. Raport

z ogólnopolskiego badania uczniów i rodziców, NASK, Warszawa 2023

¹³ We Protect, Global Threat Assessment 2023, s. 4, <https://www.weprotect.org/wp-content/uploads/Global-Threat-Assessment-2023-English.pdf>

¹⁴ IWF, 'Self-generated' child sexual abuse, <https://www.iwf.org.uk/annual-report-2023/trends-and-data/self-generated-child-sex-abuse/>

¹⁵ K. Staciwa, System przeciwdziałania przemocy seksualnej wobec małoletnich w środowisku cyfrowym – opis i kierunkowe rekomendacje działań, Biuro Ekspertyz i Oceny Skutków Regulacji, Kancelaria Sejmu RP, Warszawa 2024, s. 15.

że obecnie zjawisko CSAM jest na tyle duże i poważne, że organy Unii Europejskiej postanowiły podjąć działania w celu jego prawnego uregulowania.

Warto również w tym miejscu odnieść się do posiedzenia sejmowej Komisji do Spraw Dzieci i Młodzieży z dnia 20 marca 2025 r. w zakresie informacji na temat regulacji Unii Europejskiej dotyczących CSAM. Podczas tego posiedzenia głos zabrał m.in. Przedstawiciel Państwowej Komisji do spraw przeciwdziałania wykorzystaniu seksualnemu małoletnich poniżej lat 15 dr Konrad Ciesiołkiewicz wskazał m.in., że *„według instytucji kanadyjskiej (Internet Watch Foundation IWF – przyp. wł.), 70% dzieci, które doświadczyło krzywdzenia seksualnego i wiedzą, że zostało to uwiecznione na zdjęciu lub materiale wideo, często do końca swojego życia żyje w nieustannym poczuciu lęku przed tym, że zostanie to ujawnione. Niestety w 30% tak się stanie. Oznacza to, że potrzeba nieustannego czyszczenia sieci z materiałów, które są już czyszczone, ale potem ktoś je znowu wrzuca czy to z dark webu albo znowu wypływają”*¹⁶.

K. Ciesiołkiewicz w zakresie działania takich sprawców oraz możliwych skutków dla ofiar wskazał m.in., że: *„Sami potencjalni sprawcy szukający tych materiałów mówią, że 77% z nich znajduje je w serwisach otwartych, w otwartym Internecie. Nie potrzebują do tego dark webu, wystarczą im do tego serwisy pornograficzne, które również, jako ekosystem, niestety posiadają w swojej przestrzeni bardzo wiele materiałów absolutnie przestępczych, czyli tych, które pokazują krzywdzenie dziecka – CSAM. Są to także komunikatory oraz platformy społecznościowe. Dlatego właśnie tak bardzo ważne jest uświadomienie sobie, że godzenie się na ten stan rzeczy, jeżeli chodzi o platformy... (...). Sprawa jest bardzo poważna, bo spełniają wszelkie kryteria przemocy o charakterze instytucjonalnym. My nie rozmawiamy o przemocy, która jest enigmatyczna lub efemeryczna, ona jest zarządzana przez konkretne przedsiębiorstwa. Decyzje na temat regulacji w tym zakresie podejmują decydenci, czyli parlamenty konkretnych państw Unii Europejskiej, organizacji międzynarodowych.”*

Podczas tego samego posiedzenia głos zabrał także Sekretarz stanu w Ministerstwie Cyfryzacji Michał Gramatyka, i wskazał m.in. że, cyt.: *„Temat CSAM jest dość istotnym elementem prac Ministerstwa Cyfryzacji, jest dość istotnym elementem polskiej prezydencji, dlatego że wymaga ustalenia, w jaki sposób to zjawisko będzie rugowane z internetu, czyli w jaki sposób te materiały, które przedstawiają seksualne wykorzystywanie dzieci, mogą być rugowane z internetu. (...) Warto jeszcze wspomnieć o jednym elemencie, który nie został tutaj zaadresowany, elemencie, który wynika z rozwoju technologii, czyli o algorytmach sztucznej inteligencji, które masowo potrafią rozbierać dowolne zdjęcie, pozbawiać go odzienia. Potrafią też implementować tego typu obrazki do internetu, co potem staje się gigantycznym problemem. To jest temat, o którym można przeczytać po wprowadzeniu informacji na temat „nudify”. Nie chcę tutaj epatować, jak to dokładnie wygląda. Generalnie uważam, że epatowanie takimi treściami nie służy ofiarom.”*¹⁷.

¹⁶ <https://sejm.gov.pl/sejm10.nsf/biuletyn.xsp?documentId=230083BBED1B0485C1258C7000330361>

¹⁷ <https://sejm.gov.pl/sejm10.nsf/biuletyn.xsp?documentId=230083BBED1B0485C1258C7000330361>

Powołując się na powyższe, zwracam się do Pana Prokuratora z uprzejmą prośbą o uwzględnienie argumentacji organu nadzorczego zawartej zarówno w zawiadomieniu o możliwości popełnienia przestępstwa oraz niniejszym piśmie. Głęboko wierzę, że na podstawie całokształtu przedstawionych okoliczności organy ścigania dojdą do przekonania, że zakończenie sprawy na tym etapie było błędne i przedwczesne, zaś zasadne jest jego wszczęcie oraz dalsze prowadzenie.

Jednocześnie powołując się na powyżej wskazane przykłady i argumenty z orzecznictwa oraz legislacji krajów anglosaskich, wyrażam głęboką nadzieję, że przedmiotowa sprawa będzie stanowić także impuls do rozważań nad uszczelnieniem porządku prawnego w zakresie czynów o podobnym charakterze.

Mając powyższe na uwadze, zwracam się z uprzejmą prośbą jak na wstępie.

Łączę wyrazy szacunku

Mirosław Wróblewski

Prezes Urzędu
Ochrony Danych Osobowych